

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D. a soudců JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobce: **SOLAR PROJEKT s.r.o.,** se sídlem Olomoucká 3419/7, Brno, zastoupený JUDr. Ing. Martinem Florou, Dr., advokátem se sídlem Lidická 57, Brno, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství,** se sídlem Masarykova 31, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 22. 3. 2013, č. j. 10 Af 610/2012 - 33,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce je provozovatelem fotovoltaické elektrárny v obci Roudné o celkovém instalovaném výkonu 2,724 MW. Vyrobenou elektřinu dodává distribuční společnosti E.ON Distribuce, a. s. (plátce odvodu) za výkupní cenu stanovenou cenovým rozhodnutím Energetického regulačního úřadu. Žalobce vyúčtoval plátci odvodu za elektřinu vyrobenou v období měsíců prosince 2011 až dubna 2012 celkovou výkupní cenu ve výši 14 741 526 Kč. Plátce odvodu ovšem žalobci vyplatil jen část těchto částek, sníženou o srážky odvodu za elektřinu ze slunečního záření dle § 7a a násl. zákona č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů“).

Žalobce proto podal pět stížností na postup plátce odvodu podle § 237 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, které se týkají srážek odvodu za jednotlivé měsíce uvedeného období. Finanční úřad v Českých Budějovicích stížnosti týkající se srážek odvodu zamítl rozhodnutími ze dne 27. 3. 2012, č. j. 142658/12/077910302673 (prosinec 2011), ze dne 27. 4. 2012, č. j. 286106/12/077910302673 (leden 2012), ze dne 27. 4. 2012, č. j. 286197/12/077910302673 (únor 2012), ze dne 28. 6. 2012, č. j. 363674/12/077910302673 (březen 2012), a ze dne 28. 6. 2012, č. j. 363692/12/077910302673 (duben 2012). Žalobce následně podal odvolání proti všem uvedeným rozhodnutím správce daně. Finanční ředitelství v Českých Budějovicích rozhodnutím ze dne 3. 10. 2012, č. j. 7280/12-1200, odvolání proti rozhodnutím správce daně zamítlo a napadená rozhodnutí potvrdilo.

Žalobce následně napadl rozhodnutí Finančního ředitelství v Českých Budějovicích žalobou podanou u Krajského soudu v Českých Budějovicích, jenž ji však rozsudkem ze dne 22. 3. 2013, č. j. 10 Af 610/2012 - 33, zamítl. Krajský soud konstatoval, že plátce odvodu v daném případě při srážce odvodů postupoval v souladu se zákonem a stejně tak i rozhodnutí finančních orgánů obou instancí jsou věcně správná. Pokud jde o námitky poukazující na údajnou protiústavnost ustanovení § 7a a násl. zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů upravujících odvod z elektřiny ze slunečního záření poukázal krajský soud na nález Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11, zveřejněný pod č. 220/2012 Sb., v němž se Ústavní soud otázkou ústavnosti odvodu podrobně zabýval a dospěl k závěru, že předmětná ustanovení zákona jsou v souladu s ústavním pořádkem. Tímto nálezem se krajský soud řídil, a proto nepřisvědčil žalobní námitce, že aplikované právní normy jsou neústavní. Krajský soud dále stručně rekapituloval závěry Ústavního soudu, přičemž uvedl, že podle zmíněného nálezu nejsou tyto závěry v rozporu s principy rovnosti a zákazu libovůle, a neodporují ani principům zákazu retroaktivity a ochrany legitimního očekávání. Pokud jde o záruku udržení výše výkupních cen, pak podle Ústavního soudu nevylučuje právní úprava do budoucna nově uplatněnou daňovou regulaci, protože požadavek na neměnnost právní úpravy v ní nemá žádnou oporu. Pokud jde o námitku týkající se údajného nedodržení požadavků stanovených unijním právem, konstatoval krajský soud, že směrnice upravující využívání obnovitelných zdrojů nestanoví povinnost podpory solárních elektráren na volné ploše a ostrovních elektrických systémů, ani nepředepisují, jakým způsobem mají být obnovitelné zdroje podporovány. Vzhledem k tomu, že Ústavní soud shledal, že zavedením odvodu nebylo zasaženo do vlastnického práva, ani do práva na pokojné užívání majetku a právě proto, že neexistuje žádná záruka neměnnosti právní úpravy podpory výroby elektřiny ze slunečního záření, nemohl být žalobce podle krajského soudu zkrácen na svém legitimním očekávání o příjmech z výroby elektřiny ze slunečního záření. Pokud jde o možné individuální protiústavní dopady odvodů, poukázal krajský soud na právní prostředky využitelné v individuálních případech a uvedl, že je třeba postupovat předepsaným postupem. To předpokládá nikoli pouhé tvrzení, ale i prokázání nedodržení doby návratnosti. S ohledem na dobu uvedení žalobcova zařízení do provozu bylo v době vydání napadeného rozhodnutí tvrzení o nedodržení patnáctileté doby návratnosti pouhou spekulací.

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, opírající se o důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., tj. namítá nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky krajským soudem v předcházejícím řízení a nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Stěžovatel především tvrdí, že zavedení odvodu z elektřiny ze slunečního záření je v rozporu s principem rovnosti. Povinnost platit odvod mají jen provozovatelé zařízení uvedených do provozu v letech 2009 a 2010. Pro takto podstatný rozdíl v daňovém zatížení výroben elektřiny v závislosti na datu uvedení zařízení do provozu, neexistují žádné relevantní věcné, tím méně právní důvody. Již v minulosti došlo v České republice k nárůstu cen elektřiny o více než 10 %, z čehož profitoval dominantní český výrobce elektřiny. Tehdy však zákonodárce nepřistoupil k dodatečnému zavedení daňové povinnosti. Stěžovatel dále poukazuje na to, že doba návratnosti fotovoltaických elektráren se dosti liší, neboť jednotliví výrobci využívají různé formy financování. Vzniklá nerovnost představuje projev libovůle zákonodárce. Důsledkem zavedení odvodu je i zásah do rovnosti v přístupu k právu podnikat dle čl. 26 Listiny základních práv a svobod.

Dále stěžovatel namítá, že zavedení odvodu odporuje zákazu retroaktivity a principu ochrany legitimního očekávání. Představuje *de facto* snížení garantovaných výkupních cen o 26 %, výše odvodu totiž závisí pouze na ceně vyrobeného množství elektřiny, přičemž sazba je stanovena fixně. V době, kdy se stěžovatel rozhodoval o výstavbě fotovoltaické elektrárny, její rentabilitě a způsobu financování, vycházel ze záruky udržení výše výkupních cen obsažené v § 2 odst. 8 vyhlášky Energetického regulačního úřadu č. 140/2009 Sb., o způsobu regulace cen v energetických odvětvích a postupech pro regulaci cen (dále jen „vyhláška č. 140/2009 Sb.“). Výše výkupních cen elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů je určována cenovými rozhodnutími Energetického regulačního úřadu, stát tedy měl možnost stanovit výši výkupních cen tak, aby odpovídaly možnostem účastníků trhu a státu a současně byly naplněny požadavky vyplývající z unijního práva. Jestliže následně stát dospěl k závěru, že parametry pro určení výkupních cen stanovil nesprávně, nemůže náprava spočívat v uložení odvodu na základě data uvedení zařízení do provozu. V době uvedení zařízení do provozu nebylo toto datum relevantní z pohledu daňového režimu. Z judikatury Ústavního soudu vyplývá, že stát může určité skupině osob poskytnout méně výhod než jiné, může tak však učinit pouze ve veřejném zájmu, a nikoliv libovolně nebo z důvodu odstranění nedostatků ve správě věcí veřejných. Zavedením odvodu bylo též neoprávněně zasaženo do stěžovatelova legitimního očekávání na nabytí příjmů, tedy do majetkového práva chráněného čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Toto očekávání vycházelo ze záruky patnáctileté návratnosti investice vyjádřené v § 6 zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů a z již zmiňovaného § 2 odst. 8 vyhlášky č. 140/2009 Sb. Stát těmito předpisy deklaroval, že výkupní cena stanovená cenovým rozhodnutím platným v roce uvedení fotovoltaické elektrárny do provozu bude zachována po celou dobu její životnosti a případné úpravy mohou spočívat pouze v jejím zvýšení, v žádném případě však v jejím snížení.

Stěžovatel uvádí, že je mu znám zmíněný nález Ústavního soudu ve věci přezkumu ústavnosti odvodu z elektřiny ze slunečního záření, avšak se závěry vysloveným v tomto nálezu se neztotožňuje. Je si však vědom toho, že právními závěry Ústavního soudu je vázán také Nejvyšší správní soud, a proto předpokládá, že případná nová abstraktní kontrola souladu § 7a a násl. zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů s čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě proběhne až na úrovni Evropského soudu pro lidská práva.

Stěžovatel krajskému soudu dále vytýká, že se nezabýval otázkou porušení § 2 odst. 8 vyhlášky č. 140/2009 Sb. a otázku zásahu do práva na pokojné užívání majetku považoval zjevně za vyřešenou odkazem na nález Ústavního soudu, který se však uvedeným ustanovením vyhlášky nezabýval. V důsledku toho napadený rozsudek trpí vadou nepřezkoumatelnosti.

Stěžovatel dále tvrdí, že v důsledku srážek odvodu z elektřiny ze slunečního záření v daném případě dojde k porušení záruky patnáctileté návratnosti stěžovatelovy investice garantované § 6 odst. 1 zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů. Sražením odvodu došlo k porušení zákazu retroaktivity a principu ochrany legitimního očekávání a k zásahu do stěžovatelova práva na pokojné užívání majetku ve smyslu čl. 11 Listiny základních práv a svobod a čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě. V této souvislosti stěžovatel namítá, že se krajský soud nevypořádal řádně s jeho důkazními návrhy. K prokázání tvrzení o nedosažení patnáctileté návratnosti investice stěžovatel navrhl provést dokazování svým účetnictvím a analýzou návratnosti investice. Tím dostál své povinnosti označit důkazy [§ 71 odst. 1 písm. e) s. ř. s.]. Závěr krajského soudu, že stěžovatel nedodržení patnáctileté doby návratnosti investice pouze tvrdil, nemá proto oporu v obsahu žaloby, což činí napadený rozsudek nepřezkoumatelným. Stěžovatel dále napadá závěr krajského soudu, podle něhož nedodržení patnáctileté lhůty návratnosti bylo v době vydání napadeného rozhodnutí původního žalovaného pouhou spekulací. Stěžovatel považuje tento závěr za skutkový a má za to, že k jeho formulaci bylo třeba provedení dokazování a odborného vyhodnocení důkazů. V daném případě však krajský soud žádné dokazování neprováděl, ani neobjasnil, jakými úvahami se při formulaci tohoto skutkového závěru řídil. I tohoto důvodu je rozsudek nepřezkoumatelný.

Konečně postupem krajského soudu bylo podle stěžovatele porušeno jeho právo na spravedlivý proces zaručené v čl. 36 Listiny základních práv a svobod. Krajský soud údajně vytvořil „začarovaný kruh“, neboť po stěžovateli na jedné straně požaduje důkazy o nedodržení patnáctileté doby návratnosti investice, na druhou stranu ovšem konstatoval, že jakékoliv důkazy předložené v době vydání rozhodnutí původního žalovaného nemohou věrohodně zobrazit stav, který nastane až za několik let, a mají tedy spekulativní povahu. Krajský soud tak staví stěžovatele do neřešitelné situace, která ve svých důsledcích představuje odepření spravedlnosti.

Stěžovatel závěrem uvedl, že nedodržení patnáctileté návratnosti investice hodlá prokázat účetními doklady a finanční analýzou, kterou však bude možné v ekonomicky

věrohodné podobě předložit až po skončení tříleté doby trvání povinnosti k úhradě odvodu z elektřiny ze slunečního záření. Z tohoto důvodu navrhl, aby soud řízení přerušil do doby uplynutí tří let od zavedení povinnosti hradit odvod.

S ohledem na uvedené stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu, jakož i napadené rozhodnutí původního žalovaného, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný se ve vyjádření ztotožnil se závěry krajského soudu a navrhl zamítnutí kasační stížnosti. Finanční orgány postupovaly v daném případě v souladu se zákonem, jehož normativní vyjádření umožňuje nepochybný a jednoznačný gramatický výklad. Poukázal též na to, že Ústavní soud v již uvedeném nálezu vyslovil závěr, že právní úprava odvodu z elektřiny ze slunečního záření není protiústavní, přičemž se zabýval i principy, jejichž porušení stěžovatel namítá. Pokud jde o možné likvidační účinky odvodů v individuálních případech, poukazuje žalovaný na bod 89 zmíněného nálezu, v němž Ústavní soud nastínil, že k zabránění případných likvidačních účinků odvodů pro některé poplatníky může být využito institutů daňového řádu, jako je posečkání úhrady daně, rozložení úhrady daně na splátky či prodloužení lhůty. Případné přerušení řízení o kasační stížnosti do doby, než bude stěžovatel schopen obstarat věrohodnou analýzu své hospodářské situace, považuje žalovaný za neúčelné a nepřípustné.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Pokud jde o důvody podané kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud připomíná, že se obdobnými námitkami již dříve zabýval např. ve svých rozsudcích ze dne 3. 7. 2013, č. j. 2 Afs 76/2012 – 35, ze dne 15. 8. 2013, č. j. 2 Afs 13/2013 – 28, ze dne 25. 7. 2013, č. j. 2 Afs 33/2013 – 33, ze dne 24. 7. 2013, č. j. 2 Afs 35/2013 – 27, a ze dne 30. 7. 2013, č. j. 2 Afs 53/2013 - 27 (všechny uvedené rozsudky jsou dostupné na www.nssoud.cz). Tak jako v nyní posuzovaném případě, i v uvedených věcech se jednalo o přezkum rozhodnutí finančních orgánů ve věci odvodu za elektřinu ze slunečního záření, který byl sražen provozovateli fotovoltaické elektrárny (SOLAR PROJEKT LIBNÍČ s. r. o.), přičemž Nejvyšší správní soud ve všech případech obdobně formulované kasační stížnosti zamítl. Na argumentaci uvedenou v těchto rozhodnutích pak Nejvyšší správní soud navazuje i v nyní posuzované věci.

Stěžovatel především v obecné rovině namítá, že právní úprava odvodu za elektřinu ze slunečního záření porušuje princip rovnosti, legitimního očekávání a zákaz retroaktivity. S těmito argumenty se ovšem vypořádal již Ústavní soud v nálezu ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11, publikovaném pod č. 220/2012 Sb., jímž rozhodl o návrhu skupiny senátorů na zrušení části zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů upravující právě odvod z elektřiny ze slunečního záření. Vykonatelné nálezy Ústavního soudu jsou dle čl. 89 odst. 2 Ústavy závazné pro všechny orgány i osoby, tedy i pro zdejší soud. Pro úvodní polemiku stěžovatele s právním názorem Ústavního soudu ohledně ústavnosti dotčených předpisů, která je vedena pouze v obecné rovině a bez konkretizace na individuální situaci stěžovatele, není proto v řízení o kasační stížnosti místo.

Ohledně námitek týkajících se ústavnosti ustanovení upravujících odvod z elektřiny ze slunečního záření tedy lze odkázat na odůvodnění uvedeného nálezu. Nejvyšší správní soud pouze stručně shrnuje stěžejní závěry Ústavního soudu, které se týkají podstatné části argumentace stěžovatele uplatněné v kasační stížnosti.

Pro provozovatele FVE, jimž patnáctileté období garancí dle § 6 odst. 1 zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů počalo plynout před zavedením odvodu, vykazuje úprava odvodu z elektřiny ze slunečního záření účinky nepravé retroaktivity. Tento typ retroaktivity právní normy je v zásadě přípustným jevem, přesto však nelze vyloučit, že by mohly existovat legitimní důvody pro zachování předchozí právní úpravy, ačkoliv zákonodárce deklaroval veřejný zájem na její změně. V případě zákona č. 402/2010 Sb., jímž byl zaveden odvod z elektřiny ze slunečního záření, však Ústavní soud žádný zájem převažující nad veřejným zájmem na změně právní úpravy neshledal (podrobně viz část VIII. /a. citovaného nálezu).

Nová právní úprava zavádějící odvod není především v rozporu s principem ochrany legitimního očekávání. Uvedený princip totiž nesměřuje k zakonzervování existujícího stavu právní úpravy, nýbrž toliko k ochraně očekávání nabytí majetku. Zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů založil provozovatelům fotovoltaických elektráren očekávání, že investice do jejich vybudování a provozu se jim vrátí díky garantovaným cenám do patnácti let od připojení elektrárny do distribuční soustavy [§ 6 odst. 1 písm. b) bod 1 zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů]. I přes zavedení odvodu je díky výši garantovaných výkupních cen, v porovnání s náklady na pořízení fotovoltaických elektráren, které dramaticky poklesly, návratnost investice v horizontu patnácti let zajištěna a k porušení zákonem založeného legitimního očekávání tedy nedošlo. Pokud provozovatelé FVE předpokládali (s ohledem na velmi štědře nastavený systém podpory), že náklady na pořízení a provoz FVE se jim vrátí dříve než za patnáct let, pak toto jejich očekávání nepodléhá ochraně, jelikož jim nebylo založeno zákonem, nýbrž pouze subjektivním přesvědčením, že nedojde k žádné změně podmínek podpory výroby elektřiny ze slunečního záření. Předpoklad naprosté neměnnosti právní úpravy z požadavků právního státu v žádném případě nevyplývá (v podrobnostech viz body 65 až 72 nálezu).

Pokud jde o druhou z garancí, tedy záruku zachování výše výnosů za jednotku elektřiny po dobu patnácti let od roku uvedení zařízení do provozu jako minimální (se zohledněním indexu cen průmyslových výrobců), k té Ústavní soud uvedl, že nedosahuje ústavněprávní intenzity (viz bod 87 nálezu). Uvedl, že nebylo zjištěno, že by výnosem ve smyslu § 6 odst. 1 písm. b) bodu 2. zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů měla být *určitá konkrétní výše „čistého" zisku*. Pokud Ústavní soud nedospěl k závěru, že zavedení odvodu za elektřinu ze slunečního záření je v rozporu se zásadou ochrany legitimního očekávání z důvodu porušení záruky obsažené v § 6 odst. 1 písm. b) bodě 2. zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, nepřísluší zdejšímu soudu s tímto závěrem jakkoli polemizovat, a to tím méně, že detailnímu abstraktnímu přezkumu ústavnosti normy ze strany Ústavního soudu v daném případě nic nebránilo, neboť posouzení této otázky nezávisí na individuální situaci konkrétní osoby. Otázka tedy nezní tak, zda je odvod (materiálně daň), jímž se snižuje faktický příjem stěžovatele, protiústavní z důvodu porušení § 6 odst. 1 písm. b) bodu 2. zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, nýbrž zda minimální státem garantovaná cena, za níž je elektřina vykupována, je stanovena Energetickým regulačním úřadem v dostatečné výši (i s ohledem na povinný odvod srážený z výkupní ceny). V nyní projednávané věci se soud zabývá pouze otázkou daňovou a neshledal, že by aplikaci § 7a a násl. zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů bránil § 6 odst. 1 písm. b) bod 2. téhož zákona. Lze doplnit, že z pohledu naplnění legitimního očekávání stěžovatele je mnohem významnější garance návratnosti investice v horizontu patnácti let než garance výše výnosu za jednotku elektřiny, která je podstatná pouze z hlediska krátkodobého financování (cash-flow), jehož nepříznivý vývoj lze podle Ústavního soudu korigovat nástroji uvedenými v bodě 89 nálezu.

V této souvislosti stěžovatel rovněž namítá, že zavedení odvodu znamená porušení záruky stabilní (zvyšující se) výše výkupních cen vyplývající z § 2 odst. 8 vyhlášky č. 140/2009 Sb. Je třeba konstatovat, že Ústavní soud se výslovně nezabýval otázkou stanovení výše *výkupních cen* elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů. Nebyl k tomu ostatně dán žádný důvod, neboť namítaná protiústavnost snížení ziskovosti provozování FVE nebyla spojována se snížením výkupních cen, ale zavedením *odvodu za elektřinu ze slunečního záření*; to ostatně uváděl i stěžovatel v žalobě, když namítal, že „*zavedení institutu odvodu za elektřinu ze slunečního záření se svými účinky shoduje se snížením výkupních cen elektřiny o 26 %*". Ústavní soud se nicméně zabýval otázkou *ziskovosti* tohoto podnikání (neboť ta, v kontextu s otázkou návratnosti investic do FVE, představuje *ratio decidendi* celé věci), protože připustil, že jakkoli nebylo ustanovení § 6 zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, ve znění zákona č. 137/2010 Sb., dotčeno, je nepochybné, že v důsledku zavedení odvodu za elektřinu ze slunečního záření došlo ve své podstatě ke změně výše podpory, která je provozovatelům FVE poskytována (bod 45. nálezu). O této otázce (podrobně rozebrané zejména pod body 68. až 71. nálezu) Ústavní soud uvážil tak, že i po přijetí ustanovení § 7a až § 7i zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů zůstává zachována podpora využití obnovitelných zdrojů energie, a to v míře, která zajistí výrobcům elektřiny zákonem zakotvenou garanci výše výnosů za jednotku elektřiny při podpoře výkupními cenami po dobu 15 let, a současně je garantována prostá doba návratnosti investice 15 let od uvedení zařízení do provozu. Z tabulky předložené Energetickým regulačním úřadem vzal Ústavní soud za prokázané, že i po započtení vlivu

odvodu na výnosnost investice jsou dosahované IRR (vnitřní výnosové procento) nad úrovní WACC (vážené průměrné náklady na kapitál) a doby návratnosti neklesnou pod úroveň stanovené hranice patnácti let, a to bez ohledu na způsob financování u jednotlivých projektů. Výnosové procento platné pro roky 2009 až 2010 po započtení odvodu se pohybuje v závislosti na instalovaném výkonu FVE mezi 6,94 % až 10,22 %, prostá doba návratnosti pak mezi 10-12 roky. Skutečnost, že provedená investice není schopna vyprodukovat dostatečný *cash flow* v některých letech své existence pro pokrytí splátek úroků a jistiny úvěru, který je poskytnut na kratší dobu, než je doba předpokládané návratnosti, neznamená, že taková investice předpokládanou návratnost nemá - jedná se pouze o problém s *cash flow*, který je vyvolán různými požadavky na jeho tok v průběhu života investice, nikoliv tím, že by investice jako celek návratnost neměla. Nejen tedy otázku prosté návratnosti investice (ve smyslu zákonných garancí), ale i další otázku přiměřeného zisku z podnikání na regulovaném trhu je nutno vztahovat k celkovému období předpokládané dvacetileté životnosti fotovoltaických panelů. Ústavní soud se otázkou ziskovosti zabýval komplexně (tedy i se zřetelem na způsob nastavení výkupních cen), přičemž na novelizované úpravě zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů nenalezl deficity kolidující bez dalšího s ústavně zaručenými právy provozovatelů fotovoltaických elektráren.

Co se týče námitky porušení rovnosti výrobců elektrické energie, Ústavní soud poukázal na to, že rozdílný přístup k odlišným skupinám jednotlivců je ústavně akceptovatelný, pokud je založen na objektivních a rozumných důvodech. Posuzovaný odvod se vztahuje na FVE uvedené do provozu v období od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2010. V tomto období došlo k dramatickému poklesu pořizovacích nákladů jednotlivých komponentů tohoto typu elektrárny (o více než 40 %). Dle převažujícího výkladu dosavadní právní úpravy však na to mohl Energetický regulační úřad reagovat pouze pětiprocentním snížením garantovaných cen. I přes tento omezený zásah by byli provozovatelé fotovoltaických elektráren uvedených do provozu po 1. 1. 2009 nejvíce zvýhodněnou skupinou výrobců energie. Proto stát přistoupil k zavedení odvodu, jímž částečně snížil podporu poskytovanou této skupině výrobců elektrické energie. Důvody pro jeho zavedení jsou tedy racionální a ústavně souladné (viz body 74 až 76 nálezu). K tomu lze dodat, že cílem uvalení odvodu na elektřinu produkovanou ze slunečního záření v zařízeních uvedených do provozu po 1. 1. 2009 bylo právě obnovení rovnosti mezi jednotlivými skupinami výrobců elektrické energie z obnovitelných zdrojů. Tato rovnost byla narušena prudkým propadem cen komponentů fotovoltaických elektráren, takže garantované ceny za výkup elektřiny byly (vzhledem k poklesu nákladů) nepřiměřeně vysoké, a to i v porovnání s ostatními obnovitelnými zdroji energie.

Otázkou, zda právní úprava odvodu z elektřiny ze slunečního záření je v souladu se svobodou podnikání, zaručenou čl. 26 Listiny základních práv a svobod, se Ústavní soud výslovně nezabýval. Nejvyšší správní soud k této dílčí námitce stěžovatele nejprve poukazuje na to, že v souladu s čl. 41 odst. 1 Listiny základních práv a svobod se lze svobody podnikání domáhat pouze v mezích zákonů, které ji upravují. Z judikatury Ústavního soudu přitom plyne, že případná omezení svobody podnikání musí šetřit podstatu a smysl této svobody (čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod; viz například

nález ze dne 7. 4. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 35/08, publikovaný pod č. 151/2009 Sb.). Zavedení odvodu z elektřiny ze slunečního záření neomezuje hospodářskou soutěž a nestanoví žádné podmínky pro výkon podnikatelské činnosti; přímo tedy do svobody podnikání nezasahuje. Jelikož však snižuje výnosy dosahované v rámci podnikatelské činnosti, ovlivňuje svobodu podnikání nepřímo. Státní regulace, která je pro energetický sektor typická a k níž dochází v několika aspektech [přednostní právo na připojení do distribuční soustavy (§ 4 odst. 1 zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů), stanovení garantovaných obchodních podmínek, včetně ceny (§ 4 odst. 4 téhož zákona) atd.], musí při stanovení ceny zohlednit i možnost tvorby zisku, jinak dojde ke znemožnění určité oblasti podnikatelské aktivity, a tedy porušení čl. 26 Listiny základních práv a svobod (srov. nález ze dne 23. 5. 2000, sp. zn. Pl. ÚS 24/99, publikovaný pod č. 167/2000 Sb.).

Ústavní soud nicméně v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 17/11 dovodil, že i přes zavedení odvodu z elektřiny ze slunečního záření je návratnost investice provozovatelům fotovoltaických elektráren garantována. Nejvyšší správní soud dodává, že v případě investičních záměrů vyznačujících se vysokými počátečními pořizovacími náklady není možné očekávat, že bude okamžitě po uvedení zařízení do provozu dosahován zisk v účetním slova smyslu. Investice do výroby energie ze slunečního záření je investicí dlouhodobou. Garance poskytnutá zákonem je postavena na tom, že do patnácti let od uvedení fotovoltaické elektrárny do provozu se vlastníkovi elektrárny vrátí náklady vynaložené na její pořízení (při splnění stanovených technických a ekonomických parametrů). V následujících letech, až do konce životnosti elektrárny (vyhláška č. 475/2005 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, předpokládá životnost nové výrobny elektřiny ze slunečního záření v délce dvaceti let), již naproti výnosům realizovaným provozem elektrárny budou stát jen běžné náklady na provoz; tím výrazně stoupne zisk.

Ústavní soud nicméně v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 17/11 připustil, že zavedení odvodu může mít v některých případech likvidační, respektive rdousící dopady na majetkovou podstatu provozovatelů fotovoltaických elektráren (což ovšem v daném případě stěžovatel, jak výslovně potvrzuje, nenamítá – viz dále). V konkrétních individuálně posuzovaných případech by dle názoru Ústavního soudu aplikace zákona č. 402/2010 Sb. mohla být skutečně protiústavní; půjde však pouze o případy, kdy by odvod měl likvidační účinky („rdousící efekt“) či zasahoval samotnou majetkovou podstatu výrobce elektrické energie. Přitom je třeba hodnotit jednak dodržení garancí ve smyslu § 6 odst. 1 zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů v jejich patnáctiletém trvání, jednak okamžité účinky odvodu (viz bod 88 nálezu).

V této souvislosti je třeba uvést na pravou míru stěžovatelův názor, podle něhož z nálezu Ústavního soudu vyplývá, že srážka odvodu může vyvolat protiústavní stav, pokud „*nedojde ke splnění zákonné podmínky patnáctileté doby návratnosti investice* ***nebo*** *tehdy, pokud by okamžité účinky označených ustanovení zasahovaly majetkovou podstatu výrobce likvidačně nebo rdousícím efektem*“ (viz str. 10 kasační stížnosti). Tento názor vychází z nepřesné interpretace závěrů Ústavního soudu. Ústavní soud totiž v bodu 88 cit. nálezu konstatoval, že v některých individuálních případech by mohla mít srážka odvodu

z ústavního hlediska nepřípustný dopad, a to pokud „*dolehne některé z napadených ustanovení na výrobce jako* ***likvidační („rdousící efekt") či zasahující samotnou majetkovou podstatu výrobce*** *v rozporu s čl. 11 Listiny*". V této souvislosti Ústavní soud dále konstatoval, že jako hodnotící kriteria takových účinků je třeba použít též „*dodržení garancí ve smyslu § 6 odst. 1 zákona č. 180/2005 Sb. v jejich dlouhodobém (patnáctiletém) trvání, tak okamžité (průběžné) účinky napadených ustanovení, aby byl v takovém výjimečném případě vzniklý nárok ochráněn*". Jinými slovy, při posuzování otázky, zda by v konkrétním individuálním případě mohl odvod působit na provozovatele fotovoltaické elektrárny likvidačním účinkem anebo by mohla být zasažena jeho majetková podstata, je třeba vážit dlouhodobé, ale i krátkodobé účinky odvodu. Z uvedeného však nelze dovodit, že by již případné nedosažení patnáctileté doby návratnosti investice do fotovoltaické elektrárny v individuálním případě představovalo bez dalšího zásah do ústavně zaručených práv stěžovatele.

Za protiústavní lze tedy v intencích nálezu Ústavního soudu považovat stav, kdy by zavedení odvodu mělo likvidační účinky na činnost výrobce anebo by jím byla zasažena jeho majetková podstata. V daném případě ovšem stěžovatel v průběhu řízení před krajským soudem ani v kasační stížnosti nic takového netvrdil. Namítal pouze, a to již v žalobě proti odvolacímu rozhodnutí, že se zavedení odvodu projeví na jeho straně nedodržením záruky patnáctileté doby návratnosti investice. Protiústavní dopady srážek odvodů, tak jak je ve svém nálezu popsal Ústavní soud, stěžovatel v žalobě nenamítal, neboť svoji žalobní argumentaci týkající se individuálních dopadů odvodů soustředil na nedodržení patnáctileté doby návratnosti investice. Neuvedl navíc žádné konkrétní skutečnosti a nepředložil krajskému soudu jakékoliv důkazy, které by protiústavní dopady aplikace § 7a a násl. zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů dosvědčovaly. Stěžovatelova žalobní argumentace se tak míjí se závěry Ústavního soudu, neboť sám stěžovatel v daném případě v průběhu řízení před krajským soudem vůbec nenamítal existenci likvidačního účinku odvodu ani dotčení jeho majetkové podstaty. Z tohoto důvodu nelze přisvědčit ani jeho argumentaci týkající se protiústavních dopadů srážek odvodu podle § 7a a násl. zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů.

Nad rámec uvedeného je třeba konstatovat, že ustanovení § 6 odst. 1 písm. b) body 1. a 2. zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů neobsahují přímé záruky toho, že v každém individuálním případě dojde k dosažení patnáctileté návratnosti investice a dosažení konkrétní výše výnosů či dokonce „čistého" zisku v každém hospodářském období po dobu patnácti let. Účelem těchto ustanovení je určení kriterií pro stanovení výše výkupních cen za elektřinu z obnovitelných zdrojů, jakož i zelených bonusů pro všechna zařízení uvedená do provozu po dni účinnosti zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů. Uvedená ustanovení pouze konkretizují kriteria a určují meze, v nichž se může Energetický regulační úřad pohybovat při stanovení výše výkupních cen a zelených bonusů. Jinými slovy, citovaná ustanovení obsahují pouze obecné požadavky, které musí Energetický regulační úřad respektovat při stanovení výše výkupních cen pro zařízení uvedená do provozu v určitém kalendářním roce. Prvním z těchto požadavků je dosažení patnáctileté doby návratnosti investic. Zde je ovšem důležité zdůraznit, že toto kriterium vychází primárně z podmínky „***splnění technických a ekonomických parametrů***, *kterými jsou*

zejména náklady na instalovanou jednotku výkonu, účinnost využití primárního obsahu energie v obnovitelném zdroji a doba využití zařízení a které jsou stanoveny prováděcím právním předpisem“. Při stanovení výše výkupních cen tedy musí být zaručeno, že při splnění (běžných) technických a ekonomických parametrů týkajících se výstavby a provozu zařízení může být dosaženo patnáctileté návratnosti investice. To však neznamená, že tomu tak bude v každém individuálním případě, neboť návratnost investice mohou ovlivnit i jiné aspekty, než jen výše výkupních cen (např. způsob financování, zvolená technologie, umístění zařízení, atp.). Ani druhý požadavek týkající se zachování výše výnosů nezaručuje žádnému konkrétnímu výrobci dosažení určité přesně stanovené výše výnosů či dokonce „čistého“ zisku z provozování zařízení vyrábějícího elektřinu z obnovitelných zdrojů po dobu 15 let. Podstatou tohoto požadavku totiž je zachování „***výše výnosů za jednotku elektřiny*** *z obnovitelných zdrojů při podpoře výkupními cenami po dobu 15 let od roku uvedení zařízení do provozu jako minimální se zohledněním indexu cen průmyslových výrobců*“. Při stanovení výše výkupních cen tedy má být zachována po dobu patnácti let výše výnosů za jednotku elektřiny i při zohlednění růstu či poklesu cen průmyslových výrobců, tak aby meziročně nedošlo k reálnému poklesu výkupních cen za jednotku elektřiny. Garance zachování výše výnosů za jednotku elektřiny ovšem neznamená neměnnost celkových výnosů dosažených konkrétním provozovatelem, a tím spíše nezaručuje dosažení zisku v každém hospodářském období.

Nelze tak přisvědčit ani stěžovatelově námitce, že došlo k zásahu do jeho práva pokojně užívat majetek podle čl. 1 odst. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Jak uvedl Ústavní soud v již citovaném nálezu, „*[p]odle ustálené judikatury Evropského soudu pro lidská práva je přitom pojem „majetek“ obsažený v tomto ustanovení třeba vykládat tak, že má autonomní rozsah, který není omezen na vlastnictví hmotného jmění a nezávisí na formální kvalifikaci vnitrostátního práva (rozsudek ze dne 22. června 2004 ve věci stížnosti č. 31443/96 - Broniowski proti Polsku, bod 129). Může zahrnovat jak „existující majetek“, tak majetkové hodnoty, včetně pohledávek, na jejichž základě stěžovatel může tvrdit, že má přinejmenším „legitimní očekávání“ dosáhnout určitého užívání vlastnického práva. Ústavní soud k tomuto principu v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva uvedl, že „z ní zřetelně vystupuje pojetí ochrany legitimního očekávání jako majetkového nároku, který byl již individualizován právním aktem, anebo je individualizovatelný přímo na základě právní úpravy“ (nález ze dne 8. března 2006, sp. zn. Pl. ÚS 50/04 (N 50/40 SbNU 443, 154/2006 Sb., též nález sp. zn. Pl. ÚS 2/02). K porušení čl. 1 Dodatkového protokolu může přitom dojít i ze strany zákonodárce, pokud by změnou zákona došlo ke znemožnění nabytí majetku, k němuž určitým subjektům svědčilo legitimní očekávání (srov. nález sp. zn. Pl. ÚS 2/02).*“ (Viz bod 54 nálezu).

Ústavní soud na tuto judikaturu ESLP odkázal v rámci svého výkladu týkajícího se důsledků nepravé retroaktivity § 7a a násl. zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů. Již se ovšem dále nezabýval otázkou možného porušení čl. 1 odst. 1 Dodatkového protokolu v důsledku srážek odvodu. I tak je ovšem zřejmé, že citované ustanovení Dodatkového protokolu porušeno nebylo. Pojem majetek uvedený v první části čl. 1 odst. 1 Dodatkového protokolu má autonomní povahu, mohou jej tak naplňovat nejen předměty vlastnického práva, ale i jiná majetková práva a aktiva. Ochrana poskytovaná

článkem 1 Dodatkového protokolu *„se za jistých okolností může vztahovat i na „legitimní očekávání“, jehož předmětem je nabytí majetkové hodnoty. V případě, že majetkový zájem má charakter pohledávky, lze předpokládat, že dotyčná osoba má „legitimní zájem“, jestliže má tento zájem dostatečný základ ve vnitrostátním právu, například je-li potvrzen ustálenou judikaturou soudů. O existenci „legitimního očekávání“ však nelze hovořit, panují-li rozpory o tom, jak má být vnitrostátní právo vykládáno a uplatňováno, a jestliže vnitrostátní soudy definitivně odmítly argumenty předložené v tomto ohledu stěžovatelem*“ (viz rozsudek ESLP ze dne 14. 2. 2008, *Glaser proti ČR*, č. 55179/00, bod 52). Jak však již bylo uvedeno, zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů neobsahuje ustanovení, z nichž by konkrétním provozovatelům vyplývalo právo na vyplacení výkupních cen v určité výši. Ustanovení § 6 odst. 1 písm. b) body 1. a 2. zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů zajišťují pouze to, že výkupní cena bude stanovena tak, aby *za obvyklých okolností* byla dosažena patnáctiletá doba návratnosti investice a po dobu 15 let byla zachována výše výnosů za jednotku elektřiny. Tato ustanovení však nedávají vzniknout jakýmkoliv nárokům na zaplacení konkrétní výše výkupních cen či dosažení určité výše příjmu či zisku. Nelze proto přiznat provozovatelům zařízení vyrábějících elektřinu z obnovitelných zdrojů vznik legitimního očekávání na jejich dosažení.

Ze všech uvedených důvodů tak Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stěžovatelem uplatněné kasační námitky týkající se nesprávného posouzení právních otázek krajským soudem v předcházejícím řízení nejsou důvodné.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu. V prvé řadě nelze přisvědčit tvrzení stěžovatele, že se krajský soud nevypořádal s námitkou týkající se porušení záruky pravidelného zvyšování výkupních cen podle § 2 odst. 8 vyhlášky č. 140/2009 Sb. Krajský soud se v daném případě, byť výslovně neodkázal na citované ustanovení vyhlášky č. 140/2009 Sb., zabýval otázkou záruky udržení výkupních cen, přičemž odkázal na závěr Ústavního soudu, podle něhož právní úprava obsažená v zákoně o podpoře využívání obnovitelných zdrojů do budoucna nevylučuje nově stanovenou daňovou regulaci, neboť požadavek na neměnnost právní úpravy v ní nemá žádnou oporu. Jak již bylo shora uvedeno, Ústavní soud posuzoval *ziskovost* provozování FVE po zavedení odvodu. Dospěl k závěru, že faktické snížení výkupních cen prostřednictvím zavedení odvodu není v rozporu s ústavně zaručenými právy provozovatelů fotovoltaických elektráren. Za situace, kdy je odůvodnění nálezu Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11, stěžovateli nepochybně dobře známé (ve svých podáních na něj ostatně sám odkazuje), lze postup krajského soudu, který stěžovatele na jeho závěry odkázal, akceptovat. To platí i přesto, že se zmiňovaný nález samostatně nezabýval otázkou výkupních cen podle jmenované vyhlášky, ale celkově otázkou ziskovosti předmětného podnikání, neboť k rozporovanému snížení ziskovosti nedošlo v důsledku snížení těchto cen, ale jejich zatížením nově zavedenou fiskální povinností. Ústavní soud se touto otázkou zabýval komplexně, tedy i se zřetelem na způsob nastavení výkupních cen. Krajskému soudu, jenž v souvislosti s touto námitkou odkázal na závěry vyslovené Ústavním soudem, tak nelze vytýkat nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku.

Namítá-li stěžovatel, že se krajský soud nevypořádal s jeho návrhy na provedení dokazování účetnictvím a analýzou návratnosti vynaložené investice, lze mu zčásti přisvědčit v tom, že krajský soud se skutečně v odůvodnění napadeného rozsudku těmito důkazními návrhy výslovně nezabýval. Nicméně z obsahu spisu krajského soudu je zřejmé, že stěžovatel v žalobě důkazy, které měly prokázat existenci Ústavním soudem předpokládaných neakceptovatelných dopadů na jeho podnikání, pouze označil (viz str. 7 žaloby), k žalobě je však nepřipojil (viz str. 1 žaloby) a ani později v průběhu řízení před krajským soudem tyto důkazy nepředložil. Zástupci stěžovatele byla prokazatelně doručena výzva ke sdělení, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez nařízení jednání (viz str. 30 spisu krajského soudu); na tuto výzvu stěžovatel nereagoval a krajskému soudu proto nic nebránilo rozhodnout ve věci bez jednání, pouze na základě předloženého daňového spisu, neboť takový postup byl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. Řízení před soudy ve správní soudnictví je ovládáno zásadou projednací, není proto úlohou soudů obstarávat za nečinné účastníky řízení listinné důkazy, jež sami označili a jejichž předložení je plně v jejich dispozici. Důkazní břemeno k prokázání uplatněných skutkových tvrzení spočívá na účastníkovi řízení, jde tedy plně k jeho tíži, pokud označené důkazy soudu nepředloží.

Navíc stěžovatel v daném případě ani blíže nepopsal svou hospodářskou situaci, neuvedl, jaké náklady vynaložil na pořízení FVE, kolik stojí běžný provoz elektrárny, jaké další náklady doposud vynaložil, jakými disponuje vlastními a cizími zdroji, v jakých lhůtách jsou splatné jeho závazky, jakých výnosů dosahuje atd. Pouhý odkaz na vlastní účetnictví či analýzu návratnosti investice (která, jak vyplynulo z kasační stížnosti, má být k dispozici až v roce 2014) podle názoru zdejšího soudu k unesení břemene tvrzení ani břemene důkazního postačovat nemůže. Nelze přehlédnout, že od doby vydání předmětného nálezu do vydání napadeného rozsudku krajského soudu uplynulo více než půl roku, což je dle mínění zdejšího soudu doba dostatečná pro to, aby stěžovatel předložil alespoň část účetních dokladů, na něž se odvolával, a zpracoval finanční analýzu, jejíž součástí by byl alespoň odhad budoucích peněžních toků. Otázkou působení odvodu na finanční situaci stěžovatele se proto nelze zabývat detailněji, neboť stěžovatel nevznesl konkrétní tvrzení, a z téhož důvodu nelze krajskému soudu vytýkat, že k takto obecně formulovaným námitkám nepřihlédl, resp. že je shledal nedostačujícími a že se nezabýval ani důkazy, které stěžovatel sice navrhl, ale nepředložil. Přezkum důvodnosti takto formulované námitky tak nutně zůstává jen ve zcela obecné rovině, neboť čím je žalobní bod či kasační námitka obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 – 78, publikované pod č. 2162/2011 Sb. NSS). Za tohoto stavu je zřejmé, že skutečnost že se krajský soud nevyjádřil k označeným, ale nepředloženým důkazům, nemohla mít žádný vliv na zákonnost napadeného rozsudku. I tuto námitku tedy shledal Nejvyšší správní soud nedůvodnou.

Ze stejného důvodu nelze přisvědčit ani související námitce, kterou stěžovatel napadá názor krajského soudu o tom, že tvrzené nedosažení patnáctileté lhůty návratnosti investice bylo v době vydání napadeného rozhodnutí původního žalovaného pouhou spekulací. Jak již bylo uvedeno, stěžovatel v průběhu řízení před krajským soudem ani v předcházejícím daňovém řízení žádné důkazy k prokázání svého tvrzení nepředložil.

V tomto ohledu tedy nelze než souhlasit s krajským soudem, že takové tvrzení je pouhou spekulací. Nejedná se přitom o skutkový závěr krajského soudu, jenž vyžaduje odborné hodnocení důkazů, jak se mylně domnívá stěžovatel, nýbrž pouze o procesní následek jeho vlastní nečinnosti při předkládání jím navržených důkazů.

Ohledně námitky, podle které postup krajského soudu při posouzení individuálních dopadů odvodu na stěžovatele představuje odepření spravedlnosti a porušení stěžovatelova práva na spravedlivý proces, odkazuje Nejvyšší správní soud znovu na závěry vyslovené Ústavním soudem. Jak již bylo uvedeno, Ústavní soud připustil, že v individuálních případech může srážení odvodů z elektřiny vyrobené ze slunečního záření podle § 7a a násl. zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů zasáhnout do ústavně zaručených práv provozovatele FVE, pokud by zavedení odvodu mělo likvidační účinky na činnost provozovatele anebo by jím byla zasažena jeho majetková podstata. V daném případě ovšem stěžovatel v průběhu řízení před krajským soudem ani v předchozím daňovém řízení nic takového netvrdil. Svoji argumentaci omezil pouze na obecné tvrzení, že nebude dosažena patnáctiletá doba návratnosti jím vynaložené investice. Neuvedl přitom ani žádné konkrétní údaje o své hospodářské situaci a navíc toto tvrzení nijak neprokázal. Ostatně ani v řízení o kasační stížnosti nebyl schopen alespoň s určitou mírou detailnosti vypovědět, do jaké hospodářské situace ho zavedení odvodu uvrhlo. Nejvyšší správní soud, stejně jako soud krajský, tak může jen velmi obtížně posoudit relevanci důkazů, které stěžovatel snad zamýšlel krajskému soudu předložit, případně si vytvořit úsudek o důkazech, které by k prokázání tvrzení stěžovatele případně předloženy být ještě mohly.

Podle závěrů vyslovených Ústavním soudem je na provozovatelích fotovoltaických elektráren, aby prokázali protiústavní dopady aplikace § 7a a násl. zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, což může v některých případech vyžadovat předložení ekonomické analýzy a kvalifikované předpovědi budoucí hospodářské situace provozovatele. Za stávajícího stavu, kdy stěžovatel žádné z navrhovaných důkazů nepředložil, nelze hodnotit, zda by pomocí navržených důkazů byl s to unést důkazní břemeno ve vztahu ke svému dosud obecnému tvrzení, že nebude dosažena patnáctiletá doba návratnosti investice. V daném případě obstojí závěr krajského soudu, podle něhož jsou tvrzení stěžovatele pouhou spekulací. Postup krajského soudu tak podle Nejvyššího správního soudu nepředstavuje ani zásah do stěžovatelova práva na spravedlivý proces a práva na soudní ochranu podle čl. 36 Listiny základních práv a svobod.

Z uvedených důvodů lze tedy akceptovat závěry krajského soudu ohledně tvrzených protiústavních účinků aplikace § 7a a násl. zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů na stěžovatelovu konkrétní situaci. Shora uvedené námitky týkající se tvrzené nepřezkoumatelnosti rozsudku a tvrzené vady řízení před krajským soudem shledal tedy Nejvyšší správní soud nedůvodnými.

Nejvyšší správní soud neshledal konečně ani důvod pro přerušení řízení o kasační stížnosti, jak navrhoval stěžovatel. V této souvislosti je třeba v prvé řadě uvést, že § 48 s. ř. s. neumožňuje soudům ve správním soudnictví přerušit řízení za účelem obstarání důkazu, jenž v době řízení neexistuje (v daném případě finanční analýzy týkající se stěžovatelova hospodářského stavu v období let 2011 až 2013). Navíc stěžovatel dosud, jak

již bylo řečeno, ani v řízení před krajským soudem ani v řízení před Nejvyšším správním soudem žádný z navrhovaných důkazů nepředložil, ačkoli neměl dostatečný důvod směřovat veškeré dokazování až do roku 2014. Stěžovateli nic nebránilo, aby svou důkazní povinnost splnil alespoň zčásti již v řízení před krajským soudem.

Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení mezi účastníky rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl a žalovanému žádné náklady s tímto řízením nad rámec běžné činnosti nevznikly, takže mu Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 24. října 2013

JUDr. Lenka Matyášová, Ph.D.
předsedkyně senátu